

javították. A sárga járószintből több, késő római kis-bronz került elő. A járószint sok helyütt vörösre égett, kormos, faszenes volt. Minden jel szerint az építményt felgyújtották, az emeleti födémek és a tetőszerkezet a földszintre omlottak. Az omladékrétegből számos bekormozódott bélyeges téglá került elő, amelyeken kivétel nélkül *Frigeridus vp dux* és *Valentinus tribunus* neve olvasható. A burgus működési idejéből egyéb lelet nem került elő (leszámítva a padlószintből származó érmekeket), a feltárt körülbelül egyötödnyi rész ismeretében úgy tűnik, hogy a létesítményt a felgyújtás előtt kiürítették. Egyelőre a bélyeges téglák jelentik az egyetlen kronológiai fogódzót, ezek alapján a torony építési ideje *Frigeridus dux* (371–373/374) hivatali idejére tehető, nagy valószínűséggel a 371–372. évekre, amikor a Dunakanyarban is több hasonló méretű burgus épült a professzionális építőcsapat, a *legio I Martia* egy különítményének közreműködésével.

A sárga padlószintet több helyütt átvágtuk, ennek során tűzrakóhelyeket és szemetesgödöröket találtunk. Utóbbiakból késő római mázas kerámia és törött vasszerszámok (sarló, kasza, horoló, kaparó, kampó) kerültek elő. A padlószint alatti késő római jelenségek az építkezést közvetlenül megelőző, előkészítő munkálatokkal, ill. magával az építkezéssel állhatnak kapcsolatban.

A Nánási úti burgus méretei alapján nem a Római part eddig ismert űr- és jelzőtornyaival áll rokonságban, hanem egyebek mellett a Visegrád-Lepence, Leányfalu és a földrajzilag legközelebb eső Budakalász, Luppacsárda lelőhelyen feltárt késő római katonai objektumokkal. A leányfalui-típusú tornyokat egy vékonyabb kerítőfal és azon túl árokrendszer védte. Esetünkben a vizsgált terület kicsinyisége miatt sem a kerítőfal, sem pedig az árokrendszer nem kerülhetett elő. Ezek feltérképezésére földradarral tettünk kísérletet, azonban a talaj jelenlegi víztartalma, túltelítettsége átmenetileg ellehetetlenítette a vizsgálatot.

A területet a kora római korban több, egymással nagyjából párhuzamosan futó, É–D-i árok tagolta. Magasabb térszínen keskenyebb, a part menti részen szélesebb árkok futottak. Ezek az erődépítéskor feleslegessé váltak, betöltötték őket, egyebek mellett törött *Frigeridus* névbélyegzős téglákkal is. Gyaníthatóan a burgus földszintjének dőngölt sárga agyagpadlója is az alatta futó árkok elégtelen, nem tömörített visszatöltése miatt süllyedt meg időről-időre.

A római kort megelőző időszakokra vonatkozóan viszonylag kevés információt gyűjtöttünk, mert a tornyon kívül nem mélyültünk a kultúrszintbe, a tornyon belül pedig csak a szükséges mértékben vágtuk át a burgus járószintjét. Annyi azonban így is bebizonyosodott, hogy a terület korábban kelta és neolitikumi használat alatt is állt. A római kor korábbi időszakában egyébként csonkították a terepfelületet, a kultúrszint nagyobb szervesanyag-tartalmú felső részét lehúzták, és a közeli, 2–3. századi kőépület körül terítették szét.

Ami a kőépületet illeti, az a Valentinianus-kori burgus építéskor már kb. egy évszázada nem üzemelt. A mészégető kemencéket nyilván azért telepítették oda, hogy a felhagyott épület falaiból kitermelt mészkő is a burgus építésének hatalmas mészkő-szükségletét fedezhesse.

A burgus ÉNy-i sarkát a 11. században az alapokig visszabontották, ahogy erről a kövek közé került Orseolo Péter érme tanúskodik. Az újkorban számtalanszor átvágták, visszabontották, sőt É-i falába két közműárkot is belevészték.

BUDAI BALOGH TIBOR

85. Budapest, III. Záhony utca 10.
(KÖH 31505)

Ró

2010. április 29-én lakossági bejelentés nyomán mentünk ki a területre, ahol gázcsőárok kialakítás folyt. A munkát nem jelentették be, a munkaterületen senki sem tartózkodott. A gázcsőárkot láthatóan egy korábbi cső kiváltására áshatták. Ennek megfelelően az É–D-i irányban meghúzott, kb. 50–60 cm széles és átlagosan 1,3 m mély árok D-i részében a visszatöltés volt látható. Észak felé már a termett, sötétbarna talajt is elérte a mélyítés, felette feltöltés volt. Az É felé néhol már 1,5 m mély árokban, vagy metszetében ugyan régészeti jelenség nem látszott, de a kidobott földben több kisebb és 1 nagyobb tegulatöredéket figyeltünk meg. A terület régészetiileg védett, az aquincumi polgárváros K-i szegélyén található, a tegulák jelenléte is épületmaradványok közelségére utal.

LÁNG ORSOLYA

86. Budapest, XI. Építész utca
(KÖH 73043)

B

Csatornaépítéshez kapcsolódóan megelőző feltárást végeztünk 2009-ben az Építész utcában, ahol a Karcag u. és Fegyvernek u. közötti szakaszon korai és középső bronzkori telepobjektumok kerültek elő.

2010 tavaszán az Építész utca további szakaszán, a Fegyvernek u. és a Fehérvári út között folytatódott a csatornaépítés. Ezen a szakaszon a bronzkori telepobjektumai már nem jelentkeztek, csupán szórványosan került elő néhány középső(?) bronzkori kerámia.

BESZÉDES JÓZSEF

87. Budapest, XI. Mezőkövesd utca 1–3.
(KÖH 42763)

U, R, Ró

A régészetiileg védett telken (43767/5 hrsz.) lakópark építéséhez kapcsolódóan megelőző feltárást végeztünk 2010. április 7. és június 16. között.